

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ САМОСТІЙНОСТІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Сьогодні питання децентралізації бюджетної системи України виходять на перший план, адже фінансова децентралізація є однією з фундаментальних умов незалежності та життєздатності органів місцевої влади. Кожний орган влади повинен мати свої фінансові джерела, достатні для організації управління економікою й соціальною сферою на своїй території.

Результати дослідження підтвердили, що використання в регіонах України індивідуальних нормативів відрахувань від загальнодержавних податків призводить до того, що в кожному з них залишається різна частина зібраних податків, а динаміка доходів у розрахунку на одиницю податкових надходжень по місцевих бюджетах у цілому є досить суперечливою і важко передбачуваною.

Існує декілька напрямів підвищення фінансової самостійності органів місцевого самоврядування. По-перше, необхідно чітко розподілити компетенції щодо розв'язання конкретних завдань між центральними органами влади й органами регіонального та місцевого самоврядування. Так, на державному рівні повинні фінансуватися лише ті видатки, які пов'язані із забезпеченням загальнодержавних потреб. Фінансові ж проблеми місцевого рівня раціонально вирішувати за рахунок коштів відповідних бюджетів.

У зв'язку із цим необхідно розподілити джерела податкових надходжень між центральними і місцевими органами влади в жорсткій ув'язці з виконуваними ними функціями. За рахунок власних податкових джерел місцеві органи влади повинні фінансувати до 60-80 % своїх потреб.

По-друге, необхідно вдосконалити механізм міжтериторіального фінансового вирівнювання. Практика показала, що такий метод регулювання місцевих бюджетів, як вилучення надлишків бюджетних коштів до бюджету вищого рівня та застосування індивідуальних підходів до встановлення нормативів відрахувань від загальнодержавних податків і зборів має багато недоліків: він не тільки негативно впливає на дохідну базу місцевих бюджетів, а й позбавляє місцеві органи влади стимулів до збільшення своїх доходів.

Спираючись на зарубіжний досвід, необхідно створити спеціальні бюджетні фонди фінансового вирівнювання територій. А перерозподіл доходів між бюджетами одного рівня доцільно було б здійснювати з урахуванням податкової сили територій та мінімального рівня, до якого повинні вирівнюватись фінансові можливості цих територій. Тому вже сьогодні назріла необхідність визначення обґрунтованого нормативу бюджетної забезпеченості кожної області, району, міста з урахуванням економічного, соціального, природного й екологічного стану відповідних територій. Існування таких показників дасть змогу визначити реальний розмір фінансових ресурсів для задоволення необхідних потреб регіонів, а також значно вдосконалити процедуру бюджетного планування.

Таким чином, вирішення цих та інших проблем стосовно формування і використання місцевих бюджетів значною мірою визначило б розширення економічної самостійності регіонів країни. Адже те, наскільки вони політично незалежні й фінансово забезпечені, справляє істотний вплив на формування демократичних, ринково орієнтованих систем і підвищує шанси на успіх реформ.

Література

1. Закон УРСР «Про власність»// Закони, постанови та інші акти, прийняті Верховною Радою Української РСР.-Лютий-липень 1991.-Ч.1.-С.12-35
2. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про систему оподаткування» від 18 лютого 1997р. // Урядовий кур'єр.-1997.-20 березня.
3. Закон України «Про місцеві ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування» від 27 березня 1992р. // Відомості Верховної Ради України.-1992.-№28.-С.907-940
4. Кравченко В. Місцеві фінанси України: Навч. Посіб.-К.: Т-во «Знання», КОО,1999.-487с.
5. Криниця С. Зміцнення фінансової бази місцевого та регіонального самоврядування// Фінанси України,1998.-№2.-С.38-47
6. Василик О. Державні фінанси України: Навч.посібник.-К.:Вища шк.,1997.-383с.

УДК 658.5:655; 334.726

О.М. Дахно старший викладач
О.Д. Дахно студент групи 502- ЕФ
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА З ІНОЗЕМНИМ КАПІТАЛОМ В УКРАЇНІ

Існування економіки сучасної України, особливо в умовах кризи, неможливе без створення і функціонування підприємств з іноземним капіталом. Іноземний капітал сьогодні особливо необхідний у тих сферах економіки, активізація яких допоможе вивести її з кризового стану, зняти наростаюче соціальне напруження в суспільстві. У великомасштабному іноземному інвестуванні зараз відчувають гостру потребу більшість галузей, у тому числі й паливно-енергетичні, що впродовж багатьох років несуть величезне навантаження не тільки щодо енергопостачання виробництва та соціальної сфери, але й щодо забезпечення експорту. Залучення інвестицій з-за кордону в цю галузь було б дуже корисним при розв'язанні низки вузлових завдань, серед них: активізація використання існуючого виробничого потенціалу з видобування та переробки енергоресурсів, особливо в тих ланках, де можна в короткі строки отримати суттєву віддачу від вкладених коштів, комплексна модернізація діючих і створення нових виробничих фондів і процесів на базі сучасної техніки та прогресивних технологій.

Необхідно зазначити, що у багатьох західних інвесторів, український ринок не викликає оптимізму. Цьому сприяє недосконале законодавство, яке регулює підприємництво, бюрократизм, постійне переслідування інвестиційних інспекторів та аудиторів, криміналізація економіки, а також численні фінансові проблеми, які виникають під час створення та функціонування компаній. Об'єктом нарікань постійно стає Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» у редакції Закону України від 22.05.97 р. № 283/ 97-ВР. Податкова адміністрація стоїть на тому, що заборгованість в іноземній валюті за внесками до статутного фонду підприємства з іноземними інвестиціями підлягає перерахунку. При цьому результат даного перерахунку повинен включатися або до валових доходів, або до валових витрат такого підприємства. Динаміка курсу української валюти не дозволяє навіть і думати про витрати. Тож, навіть не здійснюючи якої-небудь господарчої діяльності, підприємства з іноземним капіталом мають платити до бюджету податок на прибуток. Ще однією податковою фантазією можна назвати віднесення курсової різниці від заборгованості, яка підлягає погашенню за внесками до статутного фонду до емісійного доходу. Серйозні питання викликає стимулювання притоку